Stichting
Beter Leven
keurmerk

Criteriacode	inhoud criteria	Feedback	reactie SBLk / DB	voogestelde actie
S1.3.2	Om de bedrijfsgrootte te kunnen bepalen is het aantal FTE, dat gemiddeld over 1 jaar bij de deelnemer werkzaam is, bij de SBLk geregistreerd. Het aantal FTE is ingevuld, onderbouwd en reproduceerbaar	het aantal fte's zegt niks over de omvang van het volume van blk. Het is logischer om een omvang aan te geven van omzet BLk of slachten dieren.	Voor dit moment is het aantal FTE het beste wat wij kunnen gebruiken om de bedrijfsgrootte aan te geven. Het is de uitdrukkelijke wens van de industrie om de bedrijfsgrootte te baseren op aantal FTE in plaats van omzet of afzet cijfers.	
S1.3.2	Om de bedrijfsgrootte te kunnen bepalen is het aantal FTE, dat gemiddeld over 1 jaar bij de deelnemer werkzaam is, bij de SBLk geregistreerd. Het aantal FTE is ingevuld, onderbouwd en reproduceerbaar	In de eiersector zijn wij gewend ingedeeld te worden in bedrijfsgrootten, gebaseerd op de afzet eieren. Baseer jaarlijkse bijdrage en controle-interval op het aantal afgezette eieren.	We willen in eerste instantie alle bedrijven op dezelfde wijze behandelen. Later kunnen we onderzoeken of een andere methode mogelijk is.	In een later stadium kunnen we onderzoeken of er een andere methode mogelijk is. Dit zal worden opgenomen.
S1.5.1	Slachten zonder bedwelming is niet toegestaan op de slachtlocatie. Alle slachtdieren (Beter Leven en niet Beter Leven) die op de locatie worden geslacht, worden effectief bedwelmd (verdoofd) vóórafgaand aan de slacht (verbloeden) totdat de dood is ingetreden.	dit betekend niet slachtend zonder bedwelming niet op een locatie is toegestaan hoe ziet men dat? Bv een grote locatie met meerdere slachtlijnen zou dan niet BLK met gasverdoving kunnen slachten bv voor HALAL productie.	Het gehele slachthuis moet bedwelmd worden geslacht. Halal slachten is toegestaan, mits alle dieren bedwelmd worden geslacht. De waterbadmethode mag binnen een slachterij pluimvee helemaal niet worden gebruikt. Met uitzondering van calamiteiten zoals in de criteria is beschreven.	
S1.5.2	Bij het gebruik van dierlijke grondstoffen niet BLk is er een verklaring van het leverende slachthuis dat: Alle slachtdieren (Beter Leven en niet Beter Leven) die op de locatie worden geslacht, worden effectief bedwelmd (verdoofd) vóórafgaand aan de slacht (verbloeden) totdat de dood is ingetreden.	Meetmethode beschrijft "controleer of verklaring Verdoofd slachten" bij BLk is geregistreerd. Waar kan dit precies geregistreerd worden? Dit is nu (nog) niet te vinden op het portaal. Is dat juist? Voor Livar zou dit van toepassing zijn voor de schapensnaren die gebruikt worden voor de productie van de knakworstjes.	een sjabloon van de verklaring is in het portaal te vinden. Deze moet de verwerker ook voor een grondstof 'schapensnaren' invoeren.	
S1.5.2	Bij het gebruik van dierlijke grondstoffen niet BLk is er een verklaring van het leverende slachthuis dat: Alle slachtdieren (Beter Leven en niet Beter Leven) die op de locatie worden geslacht, worden effectief bedwelmd (verdoofd) vóórafgaand aan de slacht (verbloeden) totdat de dood is ingetreden.	Dit is een dubbel. Als je van eenBLk goedgekeurde slachterij geleverd krijgt zou dat voldoende moeten zijn. Het is administratieve rompslomp om dan ook nog een keer een aparte verdoofverklaring van de slachterij die al aan de BLk eisen voldoet te moeten bewaren.	Het gaat in dit geval om specifieke producten die niet met een Beter Leven keurmerk worden geleverd. Dit zijn bijvoorbeeld biologische producten die verder worden verwerkt al Beter Leven producten. Producten in de Beter Leven keten zijn hierop reeds gecontroleerd. De eerste partij die de biologische grondstoffen introduceert als Beter Leven moet zorg dragen voor deze verklaring en de naleving hierop.	
S1.6	De merkeigenaar is de partij die verantwoordelijk is voor de toekenning van de barcode en het beeldmerk voor een bepaalde handelseenheid. Dit omvat ook voorverpakte producten die verkocht worden onder merknaam van de distributeur	Geldt dit ook voor Livar? De uitleg/definitie van merkeigenaar is mij nog niet volledig duidelijk. Waar dient de registratie plaats te vinden? Via het portaal?	Het is een nieuwe methode van benadering. Een registratie zal dan wel via het portaal gevraagd worden.	Definitie van de merkeigenaar helderder verwoorden in de criteria.
S3.2.2	Er wordt door de ontvangende deelnemer tenminste 1 keer per half jaar gecontroleerd en geregistreerd of de leverende en de afnemende deelnemers zijn gecertificeerd voor de juiste Beter Leven scope van de geleverde slachtdieren/ het product, op basis van het Register op de website van de SBLk of het BLk portaal.	Is registratie van de controle ook nodig binnen een concept zoals Livar? Wij hebben de varkens in eigen beheer en weten dus zelf ook precies wat er speelt op onze bedrijven en of ze nog gecertificeerd zijn (wordt centraal gecoordineerd bij ons). Extra registratie zorgt voor meer en in onze ogen onnodige, bureaucratie.	Het Beter Leven keurmerk is een ketenkeurmerk. Alle partijen in de keten moeten als deelnemer worden aangemeld en goedgekeurd. Het is de verantwoordelijkheid van de ketenpartijen om toe te zien op de goedkeuring en registratie in het portaal. De SBLk staat open voor initiatieven die het voor de deelnemer makkelijk maken om deze controle uit te voeren. Echter een verifieerbare controle is vanuit ons oogpunt noodzakelijk.	

Criteriacode	inhoud criteria	Feedback	reactie SBLk / DB	voogestelde actie
S3.3	De slachtdieren, ongesorteerde eieren en zuivel van de veehouder zijn afkomstig van BLk gecertificeerde bedrijven. Iedere levering wordt er via het BLk register gecontroleerd of de veehouder gecertificeerd is.	Voor wat betreft 3.3 geven jullie aan dat dit elke levering gecontroleerd zou moeten worden. Dat jullie van dit standpunt niet afwijken, hoeft niet uit te sluiten dat hier wellicht een eenvoudigere methode voor zou kunnen komen.. Bijvoorbeeld: Alle geregistreerde relaties met één druk op te laten controleren.	Vanuit het portaal is er een eenvoudige manier om de certificaten gemakkelijk te controleren. Het gaat hier om producten dat van de veehouderij naar de industrie gaat. De SBLk heeft een API mogelijkheid in het portaal om uw beheerssysteem aan het SBLk portaal te koppelen en informatie uit te wisselen.	Kunnen wij in het portaal voor de deelnemers een eenvoudige en eenduidige kloppende manier vinden om deze gegevens inzichtelijk te maken. Het liefste met een beperking in User zodat deze alleen deze gegevens kan inzien en niets kan aanpassen?
S3.3	De slachtdieren, ongesorteerde eieren en zuivel van de veehouder zijn afkomstig van BLk gecertificeerde bedrijven. Iedere levering wordt er via het BLk register gecontroleerd of de veehouder gecertificeerd is.	Onduidelijk geformuleerd. Wat houdt dit criterium precies in? S3.2.2 beschrijft de controle van de leveranciers op BLK scope. Indien dit juist is dan is het toch niet nodig om van elke levering te controleren en te registreren of betreffende veehouder gecertificeerd is? Dit zorgt voor onnodig veel administratieve last. Bovendien geldt ook hier dat Livar de varkens in eigendom heeft en dus zelf ook de controle al heeft of de dieren voldoen aan BLK.	De secundaire deelnemer die grondstoffen of slachtdieren van de veehouder ontvangt, zoals slachthuizen, eierpakstation en verwerkers die bijvoorbeeld rauwe melk verwerken, dient elke levering te controleren of de veehouders ook daadwerkelijk zijn gecertificeerd. Deze controle is voor een specifieke groep verwerkers van toepassing.	het criterium aanscherpen en verduidelijken zodat het doel (controle op plekken waar dieren/producten van de veehouder naar de industrie gaan) een zwaardere controle vraagt.
S3.6.1	De slachterij levert de slachtresultaten (incl. slachtafwijkingen) van de geleverde slachtdieren (op een uniforme wijze) terug aan de veehouder/leverancier.	Percentage te lichte kuikens is ongedefineerd criterium. Wanneer is iets te licht?	Deze formulering kan aangepast worden, maar er komt geen exacte kg-grens o.i.d. Het gaat hier om het volgende: In een gezond koppel zit weinig spreiding in het aflevergewicht. Dus als het percentage te lichte dieren hoog ligt, dan is er iets op het pluimveebedrijf met dat deel van de dieren niet goed gegaan. Dat kan iets met de gezondheid van een deel van het koppel zijn, of bijv. dat het klimaat in een deel van de stal niet goed was waardoor de kuikens meer voer voor eigen lichaamsonderhoud hebben gebruikt. Wanneer het gewicht dus wordt meegenomen in de registratie, wordt het mogelijk gemaakt (bijv. bij een herhaaldelijk hoog percentage te lichte kuikens) deze gegevens te overleggen met de dierenarts en evt. andere adviseurs om te bepalen wat er op het pluimveebedrijf kan worden verbeterd.	De formulering over het gewicht zal kan worden aangepast, zodat deze beter aansluit op het doel van het criterium.
S4.1	Beter Leven producten dienen altijd op een schone productielijn te worden geproduceerd om versleping van niet BLk-waardig product te voorkomen. Daarnaast dient men van hogere sterren naar lagere sterren te werken ter voorkoming van vermenging,	Er wordt hier met schoonmaken waarschijnlijk bedoeld: de lijn moet leeggedraaid zijn. Het is verstandig om dat dan ook zo neer te zetten. Schoonmaken tussendoor is iets anders dan de lijn leegdraaien zodat er geen vermenging van product kan plaatsvinden.	Het doel van het criterium staan beschreven. Het voorkomen van versleping in het productieproces. Het doel van dit voorschrift komt voor slachterij-specifieke gevallen ook terug in criterium S6.1. Wij zullen dit criterium voor slachterij pluimvee laten vervallen.	criterium S4.1 laten vervallen voor Slachterijen.
S4.1	Beter Leven producten dienen altijd op een schone productielijn te worden geproduceerd om versleping van niet BLk-waardig product te voorkomen. Daarnaast dient men van hogere sterren naar lagere sterren te werken ter voorkoming van vermenging,	Slachtvolgorde van hoog naar laag (aantal sterren) is niet altijd gewenst en/of haalbaar, bijv. bij biologische productie, kanalisatie in geval van Salmonella positiviteit. Productie-allocatie vrij laten en uitsluitend doelvoorschrift benoemen = voorkoming versleping/vermenging.	Het doel van het criterium staan beschreven. Het voorkomen van versleping in het productieproces. Het doel van dit voorschrift komt voor slachterij-specifieke gevallen ook terug in criterium S6.1. Wij zullen dit criterium voor slachterij pluimvee laten vervallen.	criterium S4.1 laten vervallen voor Slachterijen.

Stichting
Beter Leven
keurmerk

Criteriacode	inhoud criteria	Feedback	reactie SBLk / DB	voogestelde actie
S5.2.2	De deelnemer controleert of BLk-waardige karkassen/producten worden geleverd aan afnemers die zijn gecertificeerd voor de bijbehorende Beter Leven scope (zie begrippenlijst) of zijn goedgekeurd door de SBLk. Niet aan het BLk deelnemende afnemers van BLk-waardige karkassen/producten zijn door de deelnemer bij de SBLk geregistreerd met de 'verklaring van niet communiceren' voor de bijbehorende Beter Leven scope.	S5.1, S5.2.1. en S5.2.2; het is niet haalbaar voor Livar om al onze klanten een "verklaring van niet communiceren" te laten ondertekenen. Wij leveren namelijk aan vele honderden klanten de producten, waaronder ook consumenten. Daarom zijn we in feit een verwerker en logistiek dienstverlener in één bedrijf. Dat is eenmaal inherent aan een korte keten, waarbij wij als boeren zelf leveren aan de consument. Het is voor ons onbegrijpelijk dat grote bedrijven, bijvoorbeeld een horecagroothandel, als logistiek dienstverlener worden aangemerkt, waarbij ze gebruik mogen maken van deze uitzonderingsbepaling en dat dit niet toegestaan is voor een kleine verwerker met zeer veel kleine klanten binnen haar eigen verkoopnetwerk, waarbij het niet haalbaar is om al deze klanten te gaan controleren. Op deze manier zien wij nog maar zeer beperkt mogelijkheden om het Beter Leven keurmerk breed uit te dragen in combinatie met ons zeer onderscheidende en diervriendelijke (BLK3*) varkensvleesconcept. Wij adviseren de Dierenbescherming om er voor te waken dat het keurmerk niet verwordt tot een keurmerk uitsluitend geschikt voor de grootschalige retailers en haar toeleveranciers; Maak het ook geschikt voor kleinere en meer onderscheidende partijen in de markt!	De gestelde eisen zijn geen verzwaring ten opzichte van de bestaande criteria. Er is een specifieke uitleg over hoe we de omgang uitleg en omgang van leveren aan niet deelnemers hebben toegelicht. Zolang het product dat wordt geproduceerd een eigen merk is van de verwerker, kan de verwerker deze producten wel leveren aan niet deelnemers. We hebben hiervoor specifiek de termen groothandels en eindverbruikersverpakkingen aan toegevoegd. Wij denken dat dit voldoende mogelijkheden geeft voor kleine verwerkers met een groothandelsfunctie om niet klant afhankelijke charges te moeten maken. https://beterleven.dierenbescherming.nl/zakelijk/wp-content/uploads/sites/2/2022/03/Wanneer-leveren-aan-niet-deelnemers-4.0-30.12.2021.pdf	
S5.2.3	Op het vervoersdocument is tenminste beschreven: - Naam en adres van de leverancier; - Naam van de afnemer; - Aantal en hoeveelheid in kilogrammen per geleverd onderdeel; - Datum van aflevering;	Hierbij staat bij het criterium dat 'aantal en hoeveelheid in kilogrammen' moet vermeld zijn. Echter op een 'vki' kan en mag je enkel aantal vermelden van Belgische overheid. Kan dit aldus aangepast worden naar 'aantal en/of kilogrammen' voor levende varkens specifiek?	Voor levende dieren zullen we dit aanpassen naar specifiek het aantal dieren.	Aanpassen naar 'aantal en/of kilogrammen' (specifiek voor levende dieren en eieren)
S5.2.3	Op het vervoersdocument is tenminste beschreven: - Naam en adres van de leverancier; - Naam van de afnemer; - Aantal en hoeveelheid in kilogrammen per geleverd onderdeel; - Datum van aflevering;	Omdat wij niet sorteren op gewicht, zijn de hoeveelheid eieren in kg bij ons iedere levering anders. Het is daarom voor ons niet haalbaar om de hoeveelheid in kg op de afleverbonnen te vermelden. De aantallen eieren vermelden wij uiteraard wel op iedere afleverbon.	voor ongesorteerde en tafeleieren zullen we dit aanpassen naar specifiek het aantal eieren.	Aanpassen naar 'aantal en/of kilogrammen' (specifiek voor levende dieren en eieren)
S5.4	De slachtdieren komen zonder letsel of verwondingen aan op het slachthuis.	Typefoutjes Criterium: "Alle logistieke dienstverleners van Beter Leven producten zijn bij de SBLk conform de juiste indeling geregistreerd." en interpretatie: "Logistieke dienstverleners 2c worden eigenaar van het BLk product maar…".	Deze aanpassingen worden verwerkt.	Aanpassingen doorvoeren
S4.1	De slachtdieren komen zonder letsel of verwondingen aan op het slachthuis.	Slachting kunnen na elkaar gebeuren --> ook is niet altijd van meer sterren naar 1 ster mogelijk. Na elke slachting kan er niet gereinigd worden / er worden wel scheidingen in partijen gemaakt natuurlijk	Het doel van het criterium staan beschreven. Het voorkomen van versleping in het productieproces. Het doel van dit voorschrift komt voor slachterij-specifieke gevallen ook terug in criterium S6.1. Wij zullen dit criterium voor slachterij pluimvee laten vervallen.	Criterium S4.1 laten vervallen voor Slachterijen.
S6.2.2	De deelnemer heeft een procedure voor de vierkantstelling/massabalans. Met vaste tussenpozen wordt er een vierkantstelling of massabalans gemaakt. Afwaardering en rework (herverwerking) dienen zichtbaar te zijn indien van toepassing in traceerbaarheid en/of massabalans.	De BLK auditor moet 1 keer per 3 jaar aanwezig zijn bij de uitvoering van de massabalans. Wat voegt deze nieuwe regel toe? Wat gaat de controleur dan meer of beter zien dan in het huidige systeem?	Hierbij kan de auditor meekijken met het proces voor het opstellen van de gegevens. Wij gaan ervanuit dat de gegevens ten allertijden reproduceerbaar zijn. De auditor toets dan niet alleen de uitkomsten maar ook de juistheid en volledigheid van het systeem.	
S6.2.3	De slachterij heeft een procedure voor de vierkantstelling ten aanzien van de hoeveelheid BLK waardig geslacht/ uitgebeend vlees en BLK waardig uitgeleverd vlees	In het voorschrift staat dat de massabalans op weekbasis moet worden gemaakt. In de huidige praktijk is dat op dagbasis. We gaan er vanuit dat dat ook toegestaan blijft binnen de nieuwe regels. Immers veel precieser. Dan graag ook in de tekst aanpassen dat het maken van een massabalans op dagbasis ook is toegestaan.	Een massabalans maken die meer gedetailleerd is of vaker gemaakt wordt dan gevraagd is toegestaan. Wel is het van belang dat de voorraadposities worden meegenomen in de vierkantstelling of massabalans.	Interpretatie aanpassen.

Criteriacode	inhoud criteria	Feedback	reactie SBLk / DB	voogestelde actie
S6.2.3	De slachterij heeft een procedure voor de vierkantstelling ten aanzien van de hoeveelheid BLK waardig geslacht/ uitgebeend vlees en BLK waardig uitgeleverd vlees	Hier staan ook bij de interpretatie gegevens over varken dit is niet duidelijk terwijl slachterij pluimvee aangegeven wordt.	Door de modulaire opbouw staan hier bij de interpretatie ook voorbeelden die niet direct op ieder bedrijfstype van toepassing zijn. We zullen kijken of we deze interpretatie beter kunnen verwoorden of scheiden.	Interpretatie aanpassen. We kunnen mogelijk het systeemtechnisch aanpassen, anders wordt het dezelfde volgorde.
S7.1.2	Er is een opleidingsregister van het personeel met hierin opgenomen welke opleidingen er gevolgd zijn.	Er moet een compleet opleidingenregister zijn. Dit is wel heel erg breed geformuleerd. Een opleidingplan voor betrokken medewerkers dat zou concreter beschreven moeten zijn: welke opleidingen en welke medewerkers.	Met dit criterium sluiten wij aan bij bestaande management schema's in bijhouden van opleidingen. Wij gaan er van uit dat iedere organisatie vanuit de taken/ verantwoordelijkheden/ bevoegdheden van de medewerkers kan beoordelen welke opleidingen nodig zijn. Daarnaast zijn er voorgeschreven opleidingen vanuit deze criteria die we verwachten in het register. Wij verwachten dat een organisatie reeds een opleidingsregister heeft en dat de trainingen met betrekking tot dierenwelzijn in de slachterij en bedrijfsregels en relevante werkinstructies hier al onderdeel van uitmaken.	
S7.5.1	Personeel dat met levende slachtdieren omgaat (vanaf afladen tot en met het steken/verbloeden) heeft een getuigschrift van vakbekwaamheid met betrekking tot dierenwelzijn voor slachthuispersoneel dat is goedgekeurd door de bevoegde autoriteit in het kader van EU-verordening 1099/2009.	We begrijpen dat geprobeerd wordt om de criteria voor slachterijen op een hoop te gooien, maar dat vergt qua formuleringen in het algemeen maar ook bij dit punt nog wel wat aandacht.	Het doel van het criterium is naar ons inzicht duidelijk. Het doel van de uitleg in de interpretaties is om duidelijk te maken dat we ervanuit gaan dat het dier nog leeft na het bedwelmingsproces.	
S7.6	Elk kwartaal worden de werkzaamheden, en eventuele problemen/afwijkingen van het voorgaande kwartaal geëvalueerd. Hierover wordt aan de directie gerapporteerd. Evaluatie in aanwezigheid van o.a. de functionaris voor het dierenwelzijn/de animal welfare officer en minimaal 1 medewerker dierwelzijn die werkt met levende dieren en in het bezit is van een getuigschrift van vakbekwaamheid met betrekking tot dierenwelzijn voor slachthuispersoneel. Op basis van de analyse worden waar nodig aantoonbaar preventieve maatregelen getroffen. De preventieve maatregelen worden in een actielijst bijgehouden.	Dit is een aanvullende bepaling die inhoudelijk niks toevoegt aan het systeem. Elk kwartaal een rapportage maken voor alleen BLK is onnodig administratieve belasting. Er moet gecontroleerd worden of er een intern controlesysteem is op de eigen procedures. Als dat het geval is zou dat voldoende moeten zijn.	De management betrokkenheid en management verantwoordelijkheid vinden wij belangrijke pijlers binnen een slachthuis. Dit criterium heeft twee belangrijke aspecten die we graag verder willen toelichten. de managementverantwoordelijkheid binnen een slachthuis is belangrijk. We horen nog te vaak dat bij problemen in het slachthuis het management van de locatie niet op de hoogte was van deze misstanden. De gemaakte registraties dienen een doel. Deze registraties moeten mogelijke knelpunten aangeven. Wij vinden het onverantwoord dat deze registraties niet adequaat worden gebruikt. De analyse van deze registraties moet bij het management van de productielocatie beschikbaar zijn. Wij vinden het onverantwoord lang als dit jaarlijks wordt geëvalueerd. Door middel van dit criterium moet het management op de hoogte zijn van Trent binnen het slachthuis en middelen beschikbaar stellen om processen met betrekking tot dierenwelzijn te verbeteren.	
S9.4.4	Er zijn geen dierlijke grondstoffen, niet zijnde Beter Leven, gebruikt bij de productie van BLk producten. Buiten de onder voorwaarde toegestane 5% dierlijke grondstoffen niet zijnde Beter Leven.	Te algemene formulering. In theorie zou dit een beperking leggen op het gebruik van diermeel bij levende kuikens. Daarvan heeft BLk zelf aangegeven dat dit in een volgende versie van de criteria toegelaten zou worden. Dus voor dit criterium graag precieser formuleren.	Dit criterium heeft betrekking op de verwerker, en niet op het voer van kippen. Dit criterium is ook alleen gekoppeld aan bedrijfstypes die verwerkende handelingen, niet hat slachthuis van toepassing. Het is een bestaande regel die niet verder is aangescherpt.	

Criteriacode	inhoud criteria	Feedback	reactie SBLk / DB	voogestelde actie
S10.2.1	Door middel van een interne audit is geverifieerd of activiteiten op het gebied van Beter Leven overeenkomen met de gestelde eisen en is vastgesteld of het kwaliteitsborgingsysteem doeltreffend is. Indien er in het interne auditverslag punten staan die opgevolgd dienen te worden, dan is daaraan zichtbaar gevolg gegeven	De wijze waarop de interne audit nu beschreven staat in het criterium is voor een relatief klein bedrijf lastig uit te voeren. Wij beschikken over 2 personen die getraind zijn om interne audits uit te voeren, wat voor een klein bedrijf zoals Livar al veel is. Een interne audit wordt bij ons gepland volgens de jaarplanning en bestaat uit vaststaande onderdelen en wordt doorheen het bedrijf uitgevoerd. Een aparte audit per afdeling is voor een klein bedrijf niet haalbaar en niet nodig. Voor de audit wordt geen auditprogramma/ dagplanning opgesteld, er is wel een vaste format/ systematiek beschikbaar. Eveneens is onduidelijk wat precies verstaan wordt onder "**onafhankelijke** getrainde auditor", daar de audits intern uitgevoerd dienen te worden en het altijd zaak is dat een interne audit tot resultaat heeft de processen binnen een bedrijf te verbeteren.	Met onafhankelijk bedoelen wij een auditor niet zijn eigen werk beoordeeld. Bijvoorbeeld de productiechef die zijn eigen planning toetst. Een training interne auditen zou moeten volstaan afhankelijk van de organisatie willen we de eisen niet te hoog vaststellen. De criteria vraagt niet een aparte interne audit, maar dat er de BLk systemen onderdeel uitmaken van de interne audit.	
S10.2.1	Door middel van een interne audit is geverifieerd of activiteiten op het gebied van Beter Leven overeenkomen met de gestelde eisen en is vastgesteld of het kwaliteitsborgingsysteem doeltreffend is. Indien er in het interne auditverslag punten staan die opgevolgd dienen te worden, dan is daaraan zichtbaar gevolg gegeven	Net als bij 7.6 is het een te grote administratieve belasting om van bedrijven te vragen alleen voor BLK extra interne audits uit te voeren. Dit moet in het algemene kwaliteitssysteem van het bedrijf opgenomen zijn dat er interne audits worden uitgevoerd op de eigen procedures. BLK is slechts een van de vele kwaliteitssystemen. Dan ook graag zo formuleren.	Bedrijven die werken met een (voedselveiligheid)managementsysteem voeren interne audits en verificaties uit. De criteria vraagt niet een aparte interne audit, maar dat er de BLk systemen onderdeel uitmaken van de interne audit. Het is immers de verantwoordelijkheid van de deelnemer om aan te tonen dat ze aan de BLk vereiste voldoet.	
S11.1	Er worden geen andere activiteiten op het bedrijf danwel de locatie ondernomen die niet passen in het beleid van de Dierenbescherming.	interpretatie staat ganzen of eenden voor productie, wat houdt dit precies in ?	Er mogen op bedrijven geen eenden of ganzen voor productie worden gehouden. S9.4.5 geeft de lijst met verboden ingrediënten in BLk producten aan.	
S13	De slachterij controleert bij ontvangst van de slachtdieren die onder Beter Leven worden geslacht of de dieren niet langer dan de max. voorgeschreven transportduur of transportafstand zijn getransporteerd.	Onder kopje slachterij pluimvee staan ook interpretaties voor rund / konijn / varken? Max 4 uur wordt max 280km / maar geen tijdslimiet meer?	Meting vindt op basis van km's plaats. Maar max. 4 uur geldt in feite ook nog. Dit zou realistisch moeten zijn, tenzij er echt iets gebeurd en dan wordt wel geacht dat er maatregelen worden genomen.	We zullen de bewoording wordt aanpassen naar is.
S14.1	Er is te allen tijde visuele controle op het uitladen van dieren bij de aanvoerruimte.	à interpretatie staat onder toezicht van AWO – wat is dit en is dit een NL iets?	AWO is de afkorting voor Animal Wellfare Officer en in het Nederlands heet zo'n persoon een Functionaris voor het dierenwelzijn. Dit staat beschreven in de EU Vo. 1099/ 2009 in artikel 17	
S15.3	Ernstig zieke of gewonde dieren die niet meer of alleen moeizaam zelfstandig voort kunnen bewegen worden z.s.m. op het transportmiddel gedood. Een registratie hiervan wordt bijgehouden waarin ook de gehanteerde dodingswijze staat.	Moet 'dodingswijze' ook geregistreerd worden indien steeds elektrische noodverdoving wordt gehanteerd? Bijkomend: moet dit enkel geregistreerd worden indien dit op het transportmiddel voorkomt of ook indien dit in de stallen noodzakelijk bleek	indien er steeds een gelijke dodingswijze wordt gebruikt, kan dit ook als standaard worden weergegeven. Dit criterium is ook van toepassing verder in het slachthuis indien het dier gewond raakt. Criterium 15.1 geeft dit ook aan. We zullen dit criterium beter omschrijven zodat het aansluit op 15.1.	Criterium aanpassen zodat er een verloop zit in de bedwelming en registratie.
S15.4.2	Chauffeurs van transportmiddelen met levend vee zijn in het bezit van een getuigschrift van vakbekwaamheid als bedoeld in de Europese transportverordening	Dit is een algemeen wettelijk voorschrift. Dat is al geborgd door S11.2. Het is niet nodig om al deze dubbele verklaringen in criteria op te nemen.	Criterium 11.2 is een generieke eis waarbij het voornaamste doel is om te onderzoeken of de slachterij recent sancties heeft gekregen van het bevoegd gezag die ze had moeten melden bij de SBLk. Deze eis gaat specifieker in op de richtlijn. Gezien deze richtlijn ook een wettelijke vereiste is, vertrouwen wij erop dat de slachterij reeds een controlesysteem in werking heeft.	

Stichting
Beter Leven
keurmerk

Criteriacode	inhoud criteria	Feedback	reactie SBLk / DB	voogestelde actie
S16.3	Er worden in de stal -/wachtruimte geen felle kleuren gebruikt, maar rustige kleuren, zoals grijs, groen of blauw.	Wat wordt bedoeld met felle kleuren? Mogen vb geen enkele witte/anders gekleurde dan groen grijs blauw elementen voorkomen?	Alle kleuren die niet grijs, groen of blauw zijn, kunnen als felle kleuren worden gezien. In de stal/ wachtruimte zijn geen felle kleuren aanwezig. Bij een varkensslachterij heeft de kleur groen de voorkeur.	Criterium iets beter verwoorden. De zin kan sterker.
S16.5.1	Het ontwerp van de stalruimtes moet de slachtdieren stimuleren om voorwaarts te bewegen met: zo weinig mogelijk haakse bochten en/of dode hoeken, geen uitsteeksels of obstakels, voldoende verlichting, zo weinig mogelijk zicht op storende elementen die de dieren kunnen afleiden of laten schrikken.	Verlichting moet juist gedimd en bij voorkeur blauw licht in de wachtruimte, niet 'voldoende verlichting'.	Dit criterium kan komen te vervallen voor slachterij pluimvee.	Criterium voor slachterij pluimvee laten vervallen.
S16.5.2	Alle ruimten in de stal, en de gang naar de bedwelmingsruimte en (indien gasbedwelming wordt gebruikt de toegang tot de gasbedwelmingsruimte) zijn zo breed dat minimaal 2 slachtdieren naast elkaar kunnen lopen.	Volgend aanvullend besluit blijft dan nog steeds gelden? De Dierenbescherming heeft besloten dat vlak voor de varkens in een groep de CO2 bedwelmingsruimte in gaan het aantal varkens met behulp van een poortje mogen worden gedoseerd. De varkens kunnen achter elkaar door het poortje lopen. Enkel op dit punt van de aanloop naar de bedwelmingsruimte is het toegestaan dat er geen 2 varkens naast elkaar kunnen lopen.	Als er gebruik wordt gemaakt van een CO2 bedwelming is het de bedoeling dat ze groepsgewijs die gondel in gaan en niet achter elkaar hoeven te lopen. Bij een CO2 bedwelming moeten de dieren in een groepje kunnen lopen. Anders is de toegevoegde waarde van CO2 weg. Het aanvullend besluit komt te vervallen met het inwerking treden van deze criteria.	
S17.1.1	De slachtdieren worden in de stal-/ontvangstruimte afgeschermd tegen weersinvloeden en temperatuurschommelingen	Kan verder verduidelijkt worden wat extra verkoeling of verwarming is	In the interpretatie staan verdere specificaties van de gebruikte temperatuur grenzen. De beste methode van verkoelen of verwarmen zal per slachthuis en opzet kunnen verschillen. We willen de slachthuizen de vrijheid geven om dit op een correcte en passende manier te organiseren.	
S17.1.2	Alle transportcontainers die aankomen op het slachthuis worden gecontroleerd om slachtdieren te identificeren die letsel, hitte- of koudestress hebben. Er wordt een registratie bijgehouden. Er is een werkinstructie aanwezig waarin beschreven wordt welke acties er genomen worden indien de dieren tekenen van hitte- of koude stress vertonen.	Hittestress en koudestress zijn niet identificeerbaar door uitsluitend beoordeling van de positie of het gedrag in lade en of zogenaamd 'hijgen'.	Het is aan het slachthuis om te beoordelen hoe ze aantonen dat de dieren geen letsel hebben en niet aan hitte- of koude stress lijden of hebben geleden. De beschreven methodes komen uit het EFSA rapport 'The slaughter of poultry' (29-9-2019), sectie 3.7.2., blz. 59 een tabel van Animal Based Measures (ABM's). Hierin vind je ook AMB's voor het vaststellen van Heat of Cold stress: - Dood: warmte en koude stress - Hudding (dicht opeen gaan zitten): koude stress - Panting (snel ademen): warmte stress - Proerection (oprichten of rimpelen van veren): koude stress - Shivering (rillen): koude stress Een Animal Welfare Officer of andere slachthuismedewerkers die pluimvee controleert op klimaat en welzijn in de vrachtwagen, bij het uitladen en tijdens het wachten in de wachtruimte zou deze alle moeten kennen en herkennen. (Het is middels dit criterium ook belangrijk dat er dus altijd iemand hierop controleert. En passend bij het weertype kunnen interpreteren.) Ik zou ze alle in de interpretatiekolom noemen.	In de interpretatie zulle we 'is' aanpassen in 'kan zijn'. We passen in de meetmethode aan dat er ook wordt genoteerd welke methodes er worden gebruikt.

Criteriacode	inhoud criteria	Feedback	reactie SBLk / DB	voogestelde actie
S17.1.9	Het is verboden om pluimvee levend uit te laden uit transportkratten. De slachtdieren wordt in de transportkratten bedwelmd. Bij nieuw- of verbouw, maar uiterlijk vanaf 1-01-2028.	Onbedwelmd kantelen is pas vanaf 01-01-2028 verboden. Dat is een veel te lange overgangstermijn.	Er is bij het vaststellen van de criteria voor slachterij pluimvee eerder gekozen voor een overgangstermijn van tot 01-01-2028. Deze overgangstermijn is gekozen omdat bestaande systemen afgeschreven moeten worden. Deze overgangstermijn is eerder gekozen, en zal gehandhaafd blijven.	
S17.1.9	Het is verboden om pluimvee levend uit te laden uit transportkratten. De slachtdieren wordt in de transportkratten bedwelmd. Bij nieuw- of verbouw, maar uiterlijk vanaf 01-01-2028.	Slachtdieren worden in transport kratten bedwelmd à dit is bij kalkoen volgens mij niet altijd het geval.	Elke menselijke handeling zorgt voor extra risico. Er zijn mensen nodig in het proces. Hoe minder handelingen met de dieren hoe minder risico. Deze aanpassing met de overgangstermijn staat nu in de criteria voor pluimvee. Voor slachterij kalkoen was dit nog niet bekend. Mocht deze werkwijze nog niet als standaard worden gebruikt, willen wij nog zoeken naar werkbare mogelijkheden of een reële overgangstermijn.	
S17.1.9	Het is verboden om pluimvee levend uit te laden uit transportkratten. De slachtdieren wordt in de transportkratten bedwelmd. Bij nieuw- of verbouw, maar uiterlijk vanaf 1-01-2028.	Levend uitladen is net als levend inladen een handeling die met respect voor dierenwelzijn uitgevoerd kan worden. Dit gebeurt ook bij varkens, koeien, kalveren en zo ook bij kalkoenen, die individueel worden uitgeladen uit de transportkratten. Dit is een gangbare praktijk die ook in de toekomst gangbaar zou moeten blijven.	Elke menselijke handeling zorgt voor extra risico. Er zijn mensen nodig in het proces. Hoe minder handelingen met de dieren hoe minder risico. Deze aanpassing met de overgangstermijn staat nu in de criteria voor pluimvee.	
S17.6	De runderen worden via een Round Crowd Pen/ Single shute (conform het ontwerp van Temple Grandin) naar de bedwelmingsplaats geleidt. Verplicht na nieuw- of verbouw van de gang naar de bedwelmingsplaats.	Dit punt voor runderslachthuizen staat bij varkensslachthuis vermeld	Dit punt geldt ook voor varkensslachthuizen waarbij gebruik wordt gemaakt van elektrische bedwelming. Een cyclus van tample grandin op het punt waar ze 1 voor 1 verder gaan, moeten maatregelen komen om dit van nature makkelijker te maken. het offset step methode van temple Grandin is dan een methode die de varkens prettig vinden.	Criterium aanpassen zodat deze ook aansluit bij varkens waarbij elektrische bedwelming van toepassing is.
S18.1	De slachtdieren worden met één van de, in EU-verordening 1099/2009, voorgeschreven methoden bedwelmd waardoor de slachtdieren direct bewusteloos en gevoelloos worden	Electrisch bedwelmen voor kalkoen zou geaccepteerd moeten blijven. De methode veroorzaakt bij kalkoen niet meer ongerief dan CAS bedwelmen. CAS bedwelming en kalkoen zijn uit ervaring niet altijd een goede combinatie. Vergelijk dit met CO2 bedwelmen van varkens waarbij een zeer heftige aversieve reactie kan optreden voorafgaand aan het moment van bedwelming. Electrisch bedwelmen is voor kalkoen een verantwoord alternatief. Merk op dat hoewel kip en kalkoen beide pluimvee zijn, de gelijkenis in slacht en processing tussen varken en kalkoen groter is (o.a. technisch en de individuele benadering van dieren). Graag laten we het bestaande systeem met electrisch bedwelmen voor kalkoen toetsen door een dierenwelzijnsexpert en vergelijken met CAS.	In de huidige criteria voor slachterij kalkoen staat reeds een aankondiging dat de waterbadmethode wordt uitgefaseerd. Deze uitfasering zal inwerking treden met de invoering van deze criteria. Ook als er voor gekozen wordt om slachterij kalkoen als bedrijfstype te behouden zal de waterbadmethode geen optie zijn. De Dierenbescherming ziet als belangrijkste welzijnsvoordeel dat met deze methode de dieren niet levend gehandeld hoeven te worden en dat je zo de pijn en de stress van het levend ophangen op de kop vermijd.	Wij zullen het criterium scherper omschrijven zodat er geen ruimte kan ontstaan om af te wijken van de beleidslijn om voor pluimvee een waterbadmethode te gebruiken.
S19.2	De slachterij zorgt ervoor dat slachtdieren pas in de fixatiebox worden geplaatst wanneer de persoon, die voor het bedwelmen verantwoordelijk is, gereed is om het dier zo snel mogelijk te bedwelmen.	Moet bij 'interpretatie' van dit criterium ook niet volgende vermeld worden? "N.v.t. indien er geen elektrische bedwelming wordt gebruikt op de slachterij" of "N.V.T. bij gasverdoving met CO2 bij varkens"?	wij zullen dit criterium aanpassen. Het is niet van toepassing voor geautomatiseerde elektrische bedwelming en gasbedwelming varkens.	NVT bij geautomatiseerde elektrische bedwelming en gasbedwelming van varkens.
S19.6.4	Het aantal dieren dat niet in één keer effectief is bedwelmd en/of letsel heeft opgelopen wordt geregistreerd.	Het aantal niet bedwelmde kuikens moet apart geregistreerd worden. Dit is weer een aparte registratie waarvan niet geheel duidelijk is wat dit toevoegt.	Deze registratie kan op een bestaande lijst worden toegevoegd en hoeft niet apart geregistreerd te worden. Daarbij komt dat de slachterij zelf ook wil weten of de manier en methode van bedwelming in orde is. Wij zullen criterium 19.6.2 laten vervallen voor slachterij pluimvee.	19.6.2 laten vervallen voor pluimvee. Deze kan beter worden meegenomen in 19.6.4 en 19.6.5.

Criteriacode	inhoud criteria	Feedback	reactie SBLk / DB	voogestelde actie
S19.6.8	Mislukte verbloedingen moeten direct worden verholpen door de betrokken slachtdieren direct alsnog effectief te verbloeden. Mislukte verbloedingen en de genomen corrigerende acties worden geregistreerd.	De tekst van deze eis is gericht op rood vlees slachterijen. De tekst zou moeten worden aangepast voor pluimvee	Wij zullen het criterium aanpassen zodat deze beter bij de werkwijze van pluimvee aansluit.	Tekst aanpassen zodat deze ook beter op pluimvee aansluit.
S19.7.1	Zodra een dier de bedwelmingsruimte heeft betreden bereikt het dier binnen 30 seconden, dit is 20 seconden bij een liftsysteem, de maximum concentratie CO2.	Waarom bij liftsystemen 20sec en rest 30sec?	We zijn bij het maken van dit criterium van 2 mogelijke werkwijze. Een liftsysteem en een tunnelsysteem. We zien dat de tunnel geen dagelijkse praktijk is en zullen deze manier dan ook niet meer omschrijven om onduidelijkheid te voorkomen.	De 30 seconden weghalen uit de criteria.
S20.1	Bij het verlaten van de bedwelmingsruimte zijn de dieren effectief bedwelmd. Dit wordt door een bekwame medewerker gecontroleerd.	deze meet methode zou dan als CCP gezien moeten gaan worden?	Ja, dit zou als een CCP gezien kunnen worden. Het is van belang dat er wordt gecontroleerd of de dieren effectief bedwelmd zijn, bij een afwijking van de kritische waarde zou er direct een correctie moeten worden toegepast. Bij het vaker voorkomen van een afwijking verwachten wij ook dat er naar het proces wordt gekeken.	
S22.1.2	De dagelijkse controle en eventuele geconstateerde afwijkingen van bedwelmingsapparatuur (incl. reserve bedwelmingsapparatuur) worden geregistreerd.	Hier staat reserve bedwelmingsapparatuur ? Het lijkt me niet dat een slachterij een compleet reserve lijn heeft staan? (ook bij 22.2.1)	Een slachterij kan een complete reservebedwelmingslijn hebben staan. Er zijn soms ook andere mogelijkheden voor bedwelming die zijn toegestaan. In het geval van een slachterij pluimvee kan als reservelijn wel de waterbadmethode gebruiken. (S18.1 geeft hier meer duidelijkheid over)	
S22.2.1	Er is werkende reserve bedwelmingsapparatuur voor handen die eenvoudig bereikbaar en direct beschikbaar is op de bedwelmingsplaats	Een backup verdoving die aan de eisen van BLK voldoet is in slachterijen niet standaard. Daar is de backuop verdoving meestal een waterbad verdover.	In het geval van een slachterij pluimvee kan als reservelijn wel de waterbadmethode gebruiken. (S18.1 geeft hier meer duidelijkheid over)	We zullen het criterium en de interpretatie beter toeschrijven op de waterbadmethode van een pluimveeslachterij in geval van een calamiteit.
S22.2.1	Er is werkende reserve bedwelmingsapparatuur voor handen die eenvoudig bereikbaar en direct beschikbaar is op de bedwelmingsplaats	Hier staat reserve bedwelmingsapparatuur ? het lijkt me niet dat een slachterij een compleet reserve lijn heeft staan? Ook bij 22.1.2	Een slachterij kan een complete reservebedwelmingslijn hebben staan. Er zijn soms ook andere mogelijkheden voor bedwelming die zijn toegestaan. In het geval van een slachterij pluimvee kan als reservelijn wel de waterbadmethode gebruiken. (S18.1 geeft hier meer duidelijkheid over)	
S22.3.4	Bij elke bedwelming geeft de meetapparatuur een duidelijk zichtbaar en hoorbaar alarmsignaal af als één van de sleutelparameters onder de voorgeschreven minimumwaarde komt.	Indien zichtbaar en hoorbaar alarm afgaat bij correcte bedwelming, zou dit dan als niet conform onderdeel beschouwd worden? Deze signalen zijn afwezig indien de bedwelming niet correct verliep	In de interpretatie staat dat reeds vermeld dat dit ook is toegestaan. 'De omgekeerde situatie is ook toegestaan, waarbij de apparatuur tijdens een bedwelming een duidelijk zichtbaar en hoorbaar signaal geeft als de sleutelparameters zijn gehaald.'	
S22.4.3	Er wordt dagelijks, voordat het gas bedwelmen wordt gestart, met behulp van meetapparatuur gecontroleerd dat er voldoende gas wordt toegediend om alle slachtdieren in de bedwelmruimte te bedwelmen.	De huidige CO2 verdovers worden automatisch gekalibreerd en gecontroleerd. Daar wordt geen handmatige meetapparatuur voor gebruikt.	Het voorschrift geeft aan dat er met behulp van meetapparatuur moet worden gemeten. Als deze apparatuur in-line is, voldoet dat ook aan dit criterium. Wij kunnen ons echter niet voorstellen dat de meters in-line ook automatisch worden gekalibreerd.	

Criteriacode	inhoud criteria	Feedback	reactie SBLk / DB	voogestelde actie
S22.4.4	Gasconcentraties worden continu gemonitord op dierniveau om te verzekeren dat de kritische concentratie CO2 te allen tijde worden gehandhaafd.	Concentratie CO2 in eerste fase <33% voor vleeskuikens is onjuist en onzinnig. Beoordeling behoort altijd i.c.m. O2 concentratie te geschieden. Aansluiten bij EG-verordening 1099, max 40% tot moment bewustzijnsverlies. Het minimaal 85% criterium voor de tweede fase is eveneens onzinning. Het gaat hier om de combinatie van duur en concentratie, meer betekent niet beter. Beoordeling uitvoeren op effectieve bedwelming (doelvoorschrift) i.p.v. middelvoorschrift.	Moet hier op dierenwelzijnsniveau naar gekeken worden of op percentage van de toegevoegde CO2? Als je O2 concentratie benoemt dan heb je het ook gedekt als je geen CO2 maar een ander zuurstof verdrijvend gas (zoals N2 - stikstof) gebruikt.	We zullen voor de CO2 gehaltes van pluimveeslachterijen nog controlerne of we de omschrijving beter kunnen aanpassen op de gebruikte methode's,
S22.4.6	De meetapparatuur voor de CO2 concentratie wordt één keer per half jaar gekalibreerd om te verzekeren dat de kritische concentraties CO2 te allen tijde worden gehandhaafd.	Kalibratie door de fabrikant wordt jaarlijks geadviseerd. Ik mis de onderbouwing van de noodzaak om dit halfjaarlijks te gaan doen.	De kalibratie zegt iets over de uitvoering van de laatste zes maanden. Wij vinden het niet verantwoordt om een langere periode tussen de kalibraties te houden. Een kortere periode verkleint het risico. Wij missen de onderbouwing van de fabrikant voor een periode van 1 jaar.	
S22.4.6	De meetapparatuur voor de CO2 concentratie wordt één keer per half jaar gekalibreerd om te verzekeren dat de kritische concentraties CO2 te allen tijde worden gehandhaafd.	Waarom nodig om 2 keer per jaar te doen? Wij stelden hier nooit afwijkingen vast in het verleden bij de jaarlijkse kalibratie.	De kalibratie zegt iets over de uitvoering van de laatste zes maanden. Wij vinden het niet verantwoordt om een langere periode tussen de kalibraties te houden. Een kortere periode verkleint het risico.	
S22.4.7	De slachtdieren worden niet blootgesteld aan CO2 voordat ze de bedwelmingsruimte in gaan	Deze omschrijving is een beetje ongelukkig. De buitenlucht bestaat ook voor een deel uit CO2. Formulering dus verduidelijken	De slachtdieren worden niet blootgesteld aan een hogere CO2 waarde dan in de buitenlucht gebruikelijk is, voordat ze de bedwelmingsruimte ingaan. Het doel van dit criterium is dat slachtdieren geen hinder ondervinden van de CO2 concentratie voor het betreden van de bedwelmingsruimte.	Wij zullen de omschrijving scherper weergeven. In de bedwelmingsruimte specifiek maken (hoger dan normaal) geen last ondervinden van de CO2.
S22.4.9	Gedurende het bedwelmingsproces wordt het gedrag van de dieren op vaste momenten in het bedwelmingsproces geobserveerd om vast te stellen of het intreden van bewusteloosheid op een kalme manier gebeurt. Afwijkingen moeten worden geregistreerd.	Wat wordt gezien als 'onderbreking van het slachtproces'? Een pauze of is een stilstand van de band van +-1min ook een onderbreking?	een onderbreking van het slachtproces is bijvoorbeeld een pauze, het opstarten na een noodstop en stilleggen van het proces door bijvoorbeeld problemen met de bedwelming van slachtdieren. Het stoppen van het slachtproces om andere redenen dan tijd nodig hebben om de bedwelmde dieren te behandelen.	
S24.1.1	Er is cameratoezicht geïnstalleerd en dit wordt gebruikt om toezicht te houden op de slachtdieren gedurende de volgende processen: Tijdens het afladen van slachtdieren in de stalruimte, De gang van de slachtdieren van de stalruimte naar de bedwelmingsplaats, Tijdens het bedwelmen, inclusief de aankomst bij de bedwelmingsplaats, Tijdens het ophangen van de slachtdieren na bedwelming, en Tijdens het verbloeden van de slachtdieren.	In de verdover moet een camera: dit is strijdig met een eerder criterium in deze lijst S.19.8 waarbuh de keuze gelaten is ofwel een camera ofwel een raam in de verdover. Dit zou ook hier een optie moeten zijn.	Binnen de criteria zal het toezicht met een camera verplicht zijn. Dit ook met het oog op de ontwikkelingen van het slim cameratoezicht.	We zullen 19.8 aanpassen zodat een camera verplicht is en een raam een optie erbij.
S24.1.1	Er is cameratoezicht geïnstalleerd en dit wordt gebruikt om toezicht te houden op de slachtdieren gedurende de volgende processen: Tijdens het afladen van slachtdieren in de stalruimte, De gang van de slachtdieren van de stalruimte naar de bedwelmingsplaats, Tijdens het bedwelmen, inclusief de aankomst bij de bedwelmingsplaats, Tijdens het ophangen van de slachtdieren na bedwelming, en Tijdens het verbloeden van de slachtdieren.	Bij criterium staat stalruimte? Moet dat wachtruimte zijn? Bij interpretatie staat bij pluimvee 01-01-2022 dit is al geweest	Term stalruimte aanpassen naar wachtruimte. Zodat dit voor alle diergroepen van toepassing is (pluimvee).	Alle overgangsperiodes zullen worden doorlopen.

Stichting
Beter Leven
keurmerk

Criteriacode	inhoud criteria	Feedback	reactie SBLk / DB	voogestelde actie
S24.3	Opgenomen camerabeelden worden door de slachterij: Zo lang mogelijk maar tenminste 4 weken bewaard Op verzoek ter inzage aangeboden aan de SBLk controleurs die namens de Certificatie Instelling of namens de SBLk controles uitvoeren.	Dit artikel is in strijd met de AVG bepalingen. Hoe gaat BLk dit oplossen?	Het belang van dierenwelzijn is een zwaarwegend belang. Het doel van het bewaren van de beelden is om het proces binnen de slachterij te analyseren en te verbeteren. Er zijn reeds softwareontwikkelingen die actief personen kunnen anonimiseren. De periode van 4 weken zal een harde eis blijven.	
S24.4	Voor de beelden opgenomen op de in 24.1.1 aangegeven plekken wordt gebruik gemaakt van Video Content Analysis (VCA).	De tekst van dit artikel is heel onduidelijk. Het voorschrift gaat in werking als er een VCA systematiek is ontwikkeld voor de kalversector. Mij is niet duidelijk wat dit met pluimvee te maken heeft. Wordt daar parallel een systeem ontwikkeld? Anders zou het hooguit een aanbeveling kunnen zijn, maar dan kan het geen major zijn.	Er gaat op enig moment een VCA verplichting komen. We zullen gezamenlijk met de sector overleggen wat een reële ontwikkeltermijn is.	Interpretatie aanpassen. We zullen deze per diersoort aanpassen. In interpretatie kalversector er uit halen, dit gaat over pluimvee.
S24.4	Voor de beelden opgenomen op de in 24.1.1 aangegeven plekken wordt gebruik gemaakt van Video Content Analysis (VCA).	Blijft dit voorlopig een aanbeveling?	Dit zal op korte termijn leiden tot een verplichting.	